

TIESLIETU PADOME

Reģistrācijas Nr. 90000068892
Brīvības bulvāris 36, Riga, LV-1511

Tālrunis 67 020 343
E-pasts t.padome@at.gov.lv

LĒMUMS
Rīgā

24.03.2023.

Nr. 20

Par Daugavpils tiesas un Rēzeknes tiesas reorganizāciju

Pamatojoties uz likuma „Par tiesu varu” 33.⁴ panta trešo daļu un 89.¹¹ panta desmito daļu, Tieslietu padome nolēma:

1. atbalstīt Daugavpils tiesas pievienošanu Rēzeknes tiesai ar 2023. gada 1. jūliju, vienlaikus mainot reorganizētās tiesas nosaukumu uz Latgales rajona tiesa;
2. apstiprināt Latgales tiesu apgabalā ietilpst o vispārējās jurisdikcijas rajonu (pilsētu) tiesu – Daugavpils tiesas un Rēzeknes tiesas – reorganizācijas plānu saskaņā ar pielikumu.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

A. Strupišs

**Latgales tiesu apgabalā ietilpstoto vispārējās jurisdikcijas rajonu (pilsētu) tiesu
REORGANIZĀCIJAS PLĀNS**

Reorganizācijas nepieciešamība.

2016.gada 1.februārī tiesu teritoriālās reformas ietvaros Latgales tiesu apgabalā tika izveidotas divas tiesas – Daugavpils tiesa un Rēzeknes tiesa. Atzīmējams, ka šī bija pirmā tiesu teritoriju apvienošana ārpus Rīgas tiesu apgabala un līdz ar to tika izvēlēts risinājums veidot divas rajona (pilsētas) tiesas apgabaltiesas teritorijā, lai neradītu riskus tiesas darba organizācijai un pieejamībai. Vienlaikus, izvērtējot šīs reformas ietekmi un veicot tiesu teritoriju reformas pārējos tiesu apgabalošanai, atzīts par iespējamu un lietderīgu veidot vienu rajona (pilsētas) tiesu apgabaltiesas teritorijas ietvaros.

Atbilstoši Tieslietu padomes 2021.gada 22.oktobra sēdē apstiprinātajam darba grupas Tiesu efektivitātes stiprināšanai rīcības plāna IV sadaļas 1.2. punkta a) apakšpunktam darba grupa atzina par nepieciešamu turpināt tiesu teritoriālo reformu un vērtēt jautājumu par Latgalē esošo rajona (pilsētu) tiesu skaitu.

[1] Tieslietu padomes darba grupa Tiesu efektivitātes stiprināšanai 2022.gadā veica izvērtējumu par apstiprināto tiesneša amata vietu skaita atbilstību tiesai piekritīgajam lietu apjomam vispārējās jurisdikcijas rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās¹. Minētajā ziņojumā cita starpā secināts, ka Rēzeknes tiesā ir viens no mazākajiem saņemto lietu skaita rādītājiem uz vienu apstiprinātu tiesneša amata vietu (gan ar, gan bez izmeklēšanas tiesnešu jautājumiem un sodu izpildes lietām). Rēzeknes tiesā saņemto lietu skaits attiecināts pret vienu apstiprinātu tiesneša amata vietu ir bijis 21%-19% mazāks nekā vidējais saņemto lietu skaits uz vienu apstiprinātu tiesneša amata vietu starp citām rajona (pilsētas) tiesām (objektīvāku rādītāju iegūšanai, aprēķinot vidējo lielumu, netika ņemta vērā maksimālā un minimālā rādītāja vērtība, t.s. mediānas lielums). Tai pat laikā tiesā bija vērojams salīdzinoši liels neizskatīto lietu skaits uz vienu apstiprinātu tiesneša amata vietu starp tiesām ārpus Rīgas tiesu apgabala (63%). Rēzeknes tiesā datu analīzes periodā bija aizpildītas visas apstiprinātās tiesnešu amata vietas. Attiecīgi ir rodami risinājumi uz tiesnesi saņemtā lietu skaita izlīdzināšanai, pietuvinot to vidējiem rādītājiem valstī, vienlaikus samazinot neizskatīto lietu atlikumu.

Lai minēto sasniegtu, darba grupa ierosināja, ka veicami šādi pasākumi: apvienojama Daugavpils tiesa un Rēzeknes tiesa, izveidojot vienu rajona (pilsētas) tiesu Latgales tiesu apgabalā. Tiesu apvienošana būtu plānojama jau ar 2023.gadu, ņemot vērā vakanču skaitu Daugavpils tiesā, kas pamatā atstās ietekmi uz krimināllietu izskatīšanu. Tika atzīmēts, ka Daugavpils tiesā bija viens no lielākajiem krimināllietu uzkrājumiem (neizskatītās krimināllietas veidoja 96% no tiesā saņemtajām krimināllietām) un otri ilgākie krimināllietu iztiesāšanas termiņi valstī. Savukārt neizskatīto civillietu uzkrājums Daugavpils tiesā ir salīdzinoši neliels un arī lietu izskatīšanas termiņi vieni no visīsākajiem

valstī. Rēzeknes tiesā situācija bija preteja, proti – neizskatīto civillietu uzkrājums ir lielāks nekā krimināllietu. Pamatojoties uz minēto, darba grupa secināja, ka abu tiesu resursi būtu savstarpēji papildinoši un šo tiesu apvienošana ne tikai nodrošinātu līdzvērtīgāku saņemto lietu skaitu, bet arī palīdzētu samazināt uzkrājumus šajās tiesās.

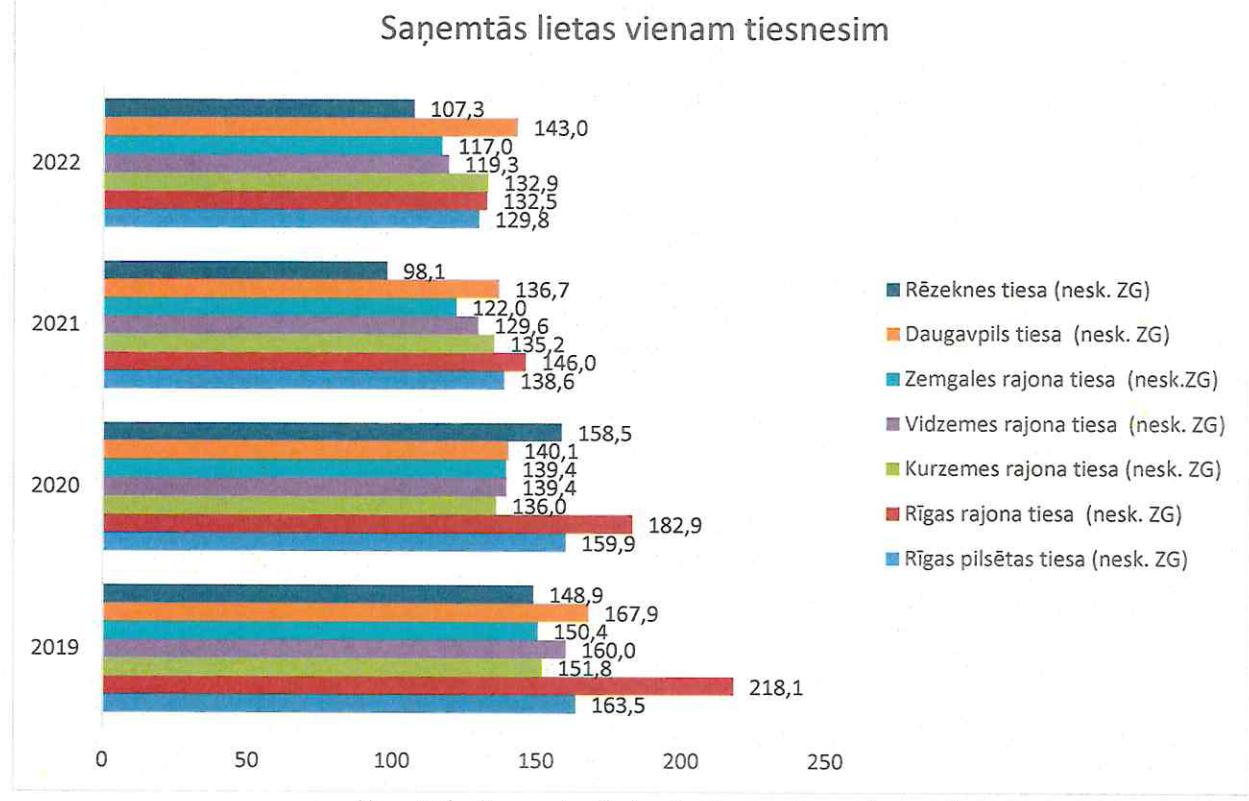
[2] Saskaņā ar Tieslietu padomes 2022.gada 18.maija lēmumu Nr.33 "Par tiesnešu skaita noteikšanu katrā rajona (pilsētas) tiesā" Daugavpils tiesā ir 26 amata vietas un Rēzeknes tiesā ir 18 amata vietas. Šobrīd Daugavpils tiesā faktiski ir 22 tiesneši, bet Rēzeknes tiesā ir 17 tiesneši (sk. 1.tabulu Tiesnešu skaits).

¹ Ziņojums nav publiski pieejams. Izplatīts Tieslietu padomes locekļiem 2022.gada 28.jūnijā.

Tiesa	Tiesnešu amata vietu skaits	Tiesnešu faktiskais skaits ²
Daugavpils tiesa	26	22
no tiem ar specializāciju zemesgrāmatu lietās	5	5
Rēzeknes tiesa	18	17
no tiem ar specializāciju zemesgrāmatu lietās	4	4
Kopā:	44	39

(1.tabula Tiesnešu skaits)

Vērtējot noslodzi Daugavpils tiesā un Rēzeknes tiesā, var secināt, ka 2022.gadā Daugavpils tiesā saņemtās lietas (neskaitot zemesgrāmatu jautājumus) uz vienu tiesnesi bija 143 lietas (2021.g. – 136,7 lietas), savukārt Rēzeknes tiesā 107,3 lietas (neskaitot zemesgrāmatu jautājumus) (2021.g. – 98,1)³, kas ļauj secināt, ka šobrīd Daugavpils tiesā vidēji uz vienu tiesnesis 2022.gadā bija par 35,7 lietām vairāk. Tāpat jāvērš uzmanību, ka 2022.gadā Daugavpils tiesā uz vienu tiesnesi esošais lietu skaits bija augstākais starp visām Latvijas rajona (pilsētas) tiesām (sk. 1.att.).

(1. attēls Saņemto lietu skaits uz vienu tiesnesi)

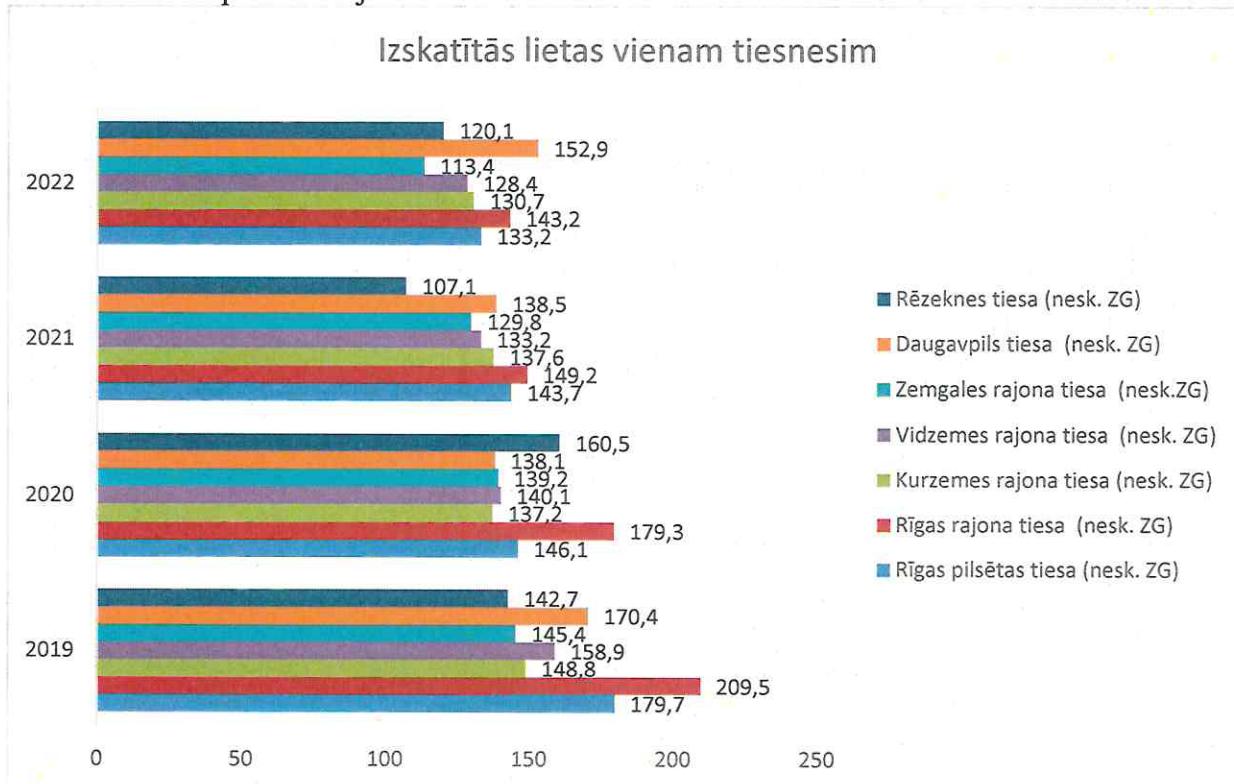
[3] Aplūkojot 2.attēlu, kurā atspoguļots izskatīto lietu skaits uz vienu tiesnesi Daugavpils tiesā un Rēzeknes tiesā, var novērot, ka pēdējo divu gadu griezumā Rēzeknes tiesā ir viens no zemākajiem rādītājiem (2021.g. – 107,1 lietas, bet 2022.g. – 120,1 lietas uz vienu tiesnesis), turpretī Daugavpils tiesā starp visām Latvijas rajona (pilsētas) tiesām 2022.gadā bija visaugstākais izskatīto lietu skaits uz vienu tiesnesi - 152,9 lietas. Līdz ar to Daugavpils tiesas pievienošana Rēzeknes tiesai radītu apstāklīlus vienmērīgākai saņemto lietu sadalei un veicinātu noslodzes izlīdzināšanos starp abu tiesu tiesnešiem. Piemēram, ja aritmētiski sadala Rēzeknes tiesā un Daugavpils tiesā 2022.gadā izskatīto lietu skaitu uz vienu tiesnesi, tad iegūtu aptuveni 136,5 izskatīto lietu uz vienu tiesnesi Latgales

² Faktiskais skaits uz 2023.gada 23.februāri;

³ Dati no Tieslietu padomes sekretariāta 2023.gada 10.februāra prezentācijas "Tiesu darbības rādītāji 2019-2022", ar 2023.gada 6.marta precizējumiem no Tiesu administrācijas par Rīgas pilsētas tiesas datiem.

tiesu apgabalā, kas nozīmē, ka noslodzes ziņā Latgales tiesu apgabalā izskatīto lietu skaits pietuvojas citu rajona (pilsētas) tiesu rādītājiem par izskatīto lietu skaitu uz vienu tiesnesi.

No minētā secināms, ka, apvienojot abas tiesas, ir saskatāma iespēja līdzsvarot tiesnešu noslodzi starp abu tiesu tiesnešiem. Tāpat reorganizācijas gadījumā radīsies arī plašākas iespējas veidot tiesnešu specializāciju.

(2.attēls Izskatīto lietu skaits uz vienu tiesnesi)

[4] Jāatzīmē, ka, veicot tiesu teritoriālo reformu Latgales tiesu apgabalā, apvienojot Rēzeknes un Daugavpils tiesu teritorijas, iespējams ne tikai racionālāk izmantot tiesnešu kapacitāti, bet arī citus tiesas resursus, kas nepieciešami tiesas darba efektīvākai organizācijai un administratīvā resursa izlietojumam, kā piemēru var minēt vienotu sadarbības principu veidošanu ar citām institūcijām (policiju, prokuratūru, cietumiem, u.c.), vienotas tiesu prakses sekmēšanu u. c.

Apvienojot Latgales tiesu apgabalā esošās rajona (pilsētas) tiesas, tiek saglabāta tiesu fiziska atrašanās visās vietās, kur tiesas darbība tiek nodrošināta šobrīd. Tādējādi faktiski tiks paplašināta tiesas pieejamība, radot iespēju personām izvēlēties, kurā tiesas atrašanās vietā iesniegt dokumentus. Latgales tiesu apgabalā, izveidojot vienu rajona (pilsētas) tiesu, tiks radīta saprotama un vienota tiesu struktūra, jo citos Latvijas tiesu apgabalošos ir izveidota viena rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbība aptver visu apgabaltiesas darbības teritoriju.

Papildus norādāms, ka pēdējos 10 gadus ir vērojama konsekventa rīcība tiesu apgabala ietvaros bijušo zemesgrāmatu nodaļu izvietošanai tiesu ēkās, ko īpaši pastiprināja 2019.gada 1.jūnijā īstenošā reforma attiecībā uz zemesgrāmatu nodaļu integrēšanu rajona (pilsētas) tiesā un tiesnešu iekļaušanu rajona (pilsētu) tiesu sastāvos. Šāda rīcība veicina efektīvāku tiesu darba organizāciju, jo īpaši būtiski tas ir paplašinot tiesu darbības teritoriju. Šobrīd Daugavpils tiesas darbība Daugavpilī tiek nodrošināta divās ēkās, līdz ar to, veicinot ērtu administratīvo pārvaldību, meklējami risinājumi, kā organizēt visu Daugavpilī esošo tiesnešu un tiesu darbinieku darba vietu izvietošanu pēc iespējas 18.novembra ielā 37 vai, ja tas nav iespējams, meklējot risinājumus, daļu tiesnešu un tiesu darbinieku darba vietas izvietot kādā no tai esošajām blakus ēkām.

[5] Izvērtējot līdz šim reorganizēto tiesu darba organizāciju, var secināt, ka tiesnešu specializācijas un nejaušības principa vienlaicīga ievērošana saistībā ar lietu sadali starp visas tiesas tiesnešiem primāri tiek nodrošināta attiecībā uz rakstveida procesā izskatāmām lietām. Tiesas priekšsēdētājam, izvērtējot lietu raksturu, ir iespēja lietu sadales plānā ļemt vērā teritoriālo

principu. Līdz ar to, izveidojot Latgales tiesu apgalbā vienu rajona (pilsētas) tiesu, veicams izvērtējums, vai un kurām lietu kategorijām būtu nosakāma sadale, nesmot vērā teritoriālo principu. [6] Likuma “Par tiesu varu” 33.⁴ panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesu var pievienot citai rajona (pilsētas) tiesai, ja Tieslietu padome tam piekritusi. Tātad atbilstoši minētajā normā iekļautajam reorganizācijas modelim ir jāizvērtē, kurai no Latgales tiesu apgalbā esošajai rajona (pilsētas) tiesai pievienojama otrs tiesa.

Likuma “Par tiesu varu” 33.⁴ panta piektā daļa paredz, ka reorganizētās rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka pilnvaras izbeidzas līdz ar tiesas reorganizācijas pabeigšanu. Citiem vārdiem sakot, tiesas, kura tiek pievienota citai tiesai, priekšsēdētāja un vietnieka amata pilnvaras izbeidzas līdz ar tiesas pievienošanu citai tiesai.

Konkrētajā gadījumā Daugavpils tiesas priekšsēdētājam 2023.gada 17.jūnijā beidzas otrs pilnvaru termiņš, bet Rēzeknes tiesas priekšsēdētāja pilnvaru termiņš beidzas 2024.gada 30.jūnijā. Tādējādi secināms, ka jebkurā gadījumā 2024.gadā būs izsludināma atlase uz tiesas priekšsēdētāja amatu. Līdz ar to, lai būtu iespējams nodrošināt reorganizācijas efektīvu ieviešanu, kā reorganizācijas modelis ierosināms izraudzīt Daugavpils tiesas pievienošanu Rēzeknes tiesai.

[7] Tāpat reorganizācijas rezultātā pilnvaras beigsies arī diviem Daugavpils tiesas priekšsēdētāja vietniekiem, bet pilnvaras nebeigsies tās tiesas, kurai pievieno reorganizējamo tiesu, priekšsēdētāja vietniekiem. Līdz ar to, amatu turpinās divi esošie Rēzeknes tiesas priekšsēdētāja vietnieki. Nesmot vērā šīs tiesas darbības teritorijas apjomu, kā arī nolūkā nodrošināt efektīvu tiesas darbību, būtu apsverama iespēja izveidot un Tieslietu padomes noteiktajā kārtībā aizpildīt vienu vietnieka amatu vietu.

Pamatojoties uz veikto izvērtējumu un, lai paaugstinātu tiesu efektivitāti, līdzsvarojot tiesnešu kapacitāti un efektīvi izmantojot citus tiesas resursus, kā arī sekmētu saņemto un izskatīto lietu skaita izlīdzināšanu uz tiesnesi, no 2023. gada 1.jūlija reorganizējama Daugavpils tiesa, pievienojot to Rēzeknes tiesai, mainot reorganizētās tiesas nosaukumu uz Latgales rajona tiesa.

Galvenie rīcības virzieni:

1. Reorganizēt Daugavpils tiesu organizatoriskā līmenī (viens tiesas priekšsēdētājs, vienota lietu sadales sistēma, tiesnešu slodžu izlīdzināšana), pievienojot to Rēzeknes tiesai, vienlaikus mainot tiesas nosaukumu uz Latgales rajona tiesa.
2. Nodrošināt Latgales rajona tiesas pieejamību Daugavpilī - 18.novembra ielā 37 un Ģimnāzijas ielā 11, Krāslavā – Lāčplēša ielā 19, Preiļos – Talsu ielā 2, Balvos – Bērzpils ielā 7a, Ludzā – Stacijas ielā 44, Rēzeknē – Dārzu ielā 24, tādējādi dodot iedzīvotājiem iespēju iesniegt dokumentus tiesai jebkurā no minētajām Latgales rajona tiesas atrašanās vietām.

Uzdevumi:

Nr.	Veicamā darbība	Atbildīgais	Izpildes terminš ⁴
1.	Informēt reorganizācijā iesaistītos tiesnešus un tiesu darbiniekus par reorganizāciju.	Tieslietu ministrija/Tiesu administrācija	03.04.2023
2.	Informēt ministru par piekrišanu vai atteikšanos tikt pārceltam darbā Latgales rajona tiesā.	Reorganizācijā iesaistītie tiesneši	02.05.2023
3.	A. sagatavot un nosūtīt Tieslietu padomei tieslietu ministra priekšlikumus tiesneša pārceļšanai darbā Latgales rajona tiesā.	Tiesu administrācija/ Tieslietu	10.05.2023

⁴ Termiņš var tikt pārskatīts atbilstoši reorganizācijas plāna apstiprināšanas datumam. Piedāvātais laika grafiks sagatavots, pieņemot, ka TP lēmums tiek pieņemts līdz 2023.gada 24.martam.

	B. sagatavot un nosūtīt Tieslietu padomei un tiesnesim, kurš nav piekritis pārcelšanai, tieslietu ministra motivētu priekšlikumu tiesneša pārcelšanai.	ministrija	
4.	Lemt par tiesas tiesneša pārcelšanu darbā Latgales rajona tiesā.	Tieslietu padome	26.05.2023
5.	Lemt par rajona tiesas tiesneša pārcelšanu darbā citā tiesā, ja tiesnesis nav piekritis pārcelšanai.	Tieslietu padome	26.05.2023
6.	Noteikt Latgales rajona tiesas darbības teritoriju.	Tieslietu padome	26.05.2023
7.	Izsniegt tiesas darbiniekiem dokumentus par darba līgumu grozījumiem vai darba tiesisko attiecību izbeigšanu	Tiesu administrācija	30.05.2023
8.	Pielāgot Tiesu informatīvās sistēmas un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas funkcionalitāti atbilstoši Latgales rajona tiesas sastāvam un darbības teritorijai.	Tiesu administrācija	20.06.2023
9.	Grozīt/izbeigt darba līgumus ar tiesas darbiniekiem, kas piekrituši/nav piekrituši pārcelšanai darbā Latgales rajona tiesā.	Tiesu administrācija	30.06.2023
10.	Nodot Daugavpils tiesas lietas, kuru izskatīšana nav uzsākta Rēzeknes tiesai ar precīzēto nosaukumu pēc reorganizācijas – Latgales rajona tiesai.	Daugavpils tiesas priekšsēdētājs sadarbībā ar Tiesu administrāciju	30.06.2023
11.	Aktualizēt, izgatavot un nodot lietošanai tiesas un veidlapas, zīmogus un citus tiesas atribūtiku saturošus materiālus, lietojot precīzēto tiesas nosaukumu – Latgales rajona tiesa	Tiesu administrācija	30.06.2023
12.	Nodrošināt aktuālās informācijas, kas saistīta ar Latgales rajona tiesas izveidi, ievietošanu tiesu portālā www.tiesas.lv , kā arī informēt ar tiesas darbu saistītās institūcijas.	Tiesu administrācija	30.06.2023